

ROZSUDOK SÚDNEHO dvora (druhá komora)

zo 16. decembra 2010 *

Vo veci C-137/09,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Raad van State (Holandsko) z 8. apríla 2009 a doručený Súdnemu dvoru 15. apríla 2009, ktorý súvisí s konaním:

Marc Michel Josemans

proti

Burgemeester van Maastricht,

* Jazyk konania: holandčina.

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory J.N. Cunha Rodrigues, sudcovia A. Arabadjiev, A. Rosas (spravodajca), A. Ó Caoimh a P. Lindh,

generálny advokát: Y. Bot,
tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 29. apríla 2010,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— M. M. Josemans, v zastúpení: A. Beckers, advocaat,

— Burgemeester van Maastricht, v zastúpení: S. A. R. Lely, advocaat,

— holandská vláda, v zastúpení: C. Wissels, M. Noort a J. Langer, splnomocnení zástupcovia,

— belgická vláda, v zastúpení: C. Pochet a L. Goossens, splnomocnení zástupcovia,

- nemecká vláda, v zastúpení: M. Lumma a J. Möller, splnomocnení zástupcovia,
- francúzska vláda, v zastúpení: E. Belliard, G. de Bergues a A. Czubinski, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: H. van Vliet a I. Rogalski, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 15. júla 2010,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie konania o prejudiciálnej otázke sa týka výkladu článkov 12 ES, 18 ES, 29 ES a 49 ES.
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi M. M. Josemansom, prevádzkovateľom coffeeshopu Easy Going, a Burgemeester van Maastricht (starosta obce Maastricht) z dôvodu, že uvedený starosta po tom, čo sa pri dvoch kontrolách zistilo, že v rozpore s právnymi predpismi platnými v tejto obci bol do dotknutého zariadenia povolený vstup dvom osobám, ktoré nemajú bydlisko v Holandsku, vyhlásil tento coffeeshop za dočasne zavretý.

Právny rámec

Právna úprava Únie

- 3 Potreba bojovať proti drogám, najmä zákazom nedovoleného obchodovania s nimi a prevenciou konzumácie omamných látok, ako aj drogovej závislosti, bola uznaná viacerými aktmi a nástrojmi Únie.

- 4 Rámcové rozhodnutie Rady 2004/757/SVV z 25. októbra 2004, ktorým sa stanovujú minimálne ustanovenia o znakoch skutkových podstát trestných činov a trestov v oblasti nezákonného obchodu s drogami (Ú. v. EÚ L 335, s. 8), vo svojom odôvodnení č. 1 stanovuje, že nezákonný obchod s drogami predstavuje hrozbu pre zdravie, bezpečnosť a kvalitu života občanov Európskej únie, ako aj pre legálne hospodárstvo, stabilitu a bezpečnosť členských štátov.

- 5 Podľa článku 2 ods. 1 písm. a) rámcového rozhodnutia 2004/757 každý členský štát prijme nevyhnutné opatrenia, ktorými zabezpečí trestnosť týchto úmyselných skutkov, pokiaľ nie sú povolené: výroba, zhotovenie, získavanie, príprava, ponuka, ponuka na predaj, distribúcia, predaj, dodanie za akýchkoľvek podmienok, sprostredkovanie, odoslanie, odoslanie tranzitom, preprava, dovoz alebo vývoz drog. V odseku 2 tohto článku je spresnené, že skutky uvedené v odseku 1 nespadajú do pôsobnosti tohto

rámcového rozhodnutia v prípade, ak sa ich páchatelia dopustia výlučne pre svoju osobnú potrebu v zmysle vnútroštátneho práva.

- 6 Podľa článku 1 protokolu, ktorým sa začleňuje schengenské *acquis* do rámca Európskej únie a ktorý na základe amsterdamskej zmluvy tvorí prílohu Zmluvy o Európskej únii a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, je trinásť členských štátov Európskej únie vrátane Holandského kráľovstva v rámci právneho a inštitucionálneho rámca Únie, ako aj Zmlúv EÚ a ES, oprávnených založiť medzi sebou užšiu spoluprácu v rámci pôsobnosti schengenského *acquis* tak, ako je uvedené v prílohe k tomuto protokolu.
- 7 Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 uzatvorená medzi vládami štátov Hospodárskej únie Beneluxu, Spolkovej republiky Nemecko a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach (Ú. v. ES L 239, 2000, s. 19; Mim. vyd. 19/002, s. 9), podpísaného 19. júna 1990 v Schengene (Luxembursko), je súčasťou takto definovaného schengenského *acquis*.
- 8 Článok 71 ods. 1 tohto dohovoru stanovuje, že zmluvné strany sa zaväzujú, že so zreteľom na existujúce dohovory Organizácie Spojených národov prijímú všetky nevyhnutné opatrenia týkajúce sa priameho alebo nepriameho predaja omamných a psychotropných látok každého druhu vrátane konopy siatej a držania týchto látok s cieľom predaja alebo vývozu, ktoré budú potrebné na zamedzenie nedovoleného obchodu s omamnými látkami.
- 9 V odsekoch 2 až 4 tohto článku sú spresnené jednotlivé opatrenia, ktoré sa strany zaväzujú prijať v rámci prevencie a postihov najmä za nedovolený vývoz omamných a psychotropných látok, ako aj predaj, dodávku a distribúciu týchto prípravkov a látok.

Podľa článku 5 toho istého článku sa zmluvné strany zaväzujú vykonať všetko, čo je v ich právomoci, aby zabránili negatívnym dôsledkom tohto nedovoleného dopytu po omamných a psychotropných látkach a bojovali proti nim.

- 10 Niektoré nástroje Únie, akým je rezolúcia Rady z 29. novembra 1996 týkajúca sa opatrení na boj proti problému narkoturistiky v rámci Európskej únie [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 375, s. 3), ako aj Jednotná akcia zo 17. decembra 1996 prijatá Radou na základe článku K.3 Zmluvy o Európskej únii, ktorá sa týka aproximácie právnych predpisov a praxe členských štátov Európskej únie na boj proti drogovej závislosti a na prevenciu a boj proti nezákonnému obchodovaniu s drogami (Ú. v. ES L 342, s. 6; Mim. vyd. 19/001, s. 48), sa výslovne týkajú boja proti drogovej turistike.
- 11 Európska únia je zmluvnou stranou dohovoru Organizácie Spojených národov proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropnými látkami uzatvoreného vo Viedni 20. decembra 1988 (*Zbierka zmlúv Spojených národov*, zv. 1582, č. 1-27627). Podľa vyhlásenia, ktoré tvorí prílohu rozhodnutia Rady 90/611/EHS z 22. októbra 1990 o uzatvorení v mene Európskeho hospodárskeho spoločenstva dohovoru Organizácie Spojených národov proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropnými látkami (Ú. v. ES L 326, s. 56; Mim. vyd. 011/017, s. 173), má Spoločenstvo právomoc v otázkach obchodnej politiky týkajúcich sa látok bežne používaných pri nedovolennej výrobe omamných alebo psychotropných látok.

Vnútroštátna právna úprava

- 12 V súlade so zákonom o omamných látkach z roku 1976 (*Opiumwet 1976*) je zakázaná držba, predaj, pestovanie, preprava, výroba, dovoz a vývoz omamných látok vrátane

konopy a jej derivátov. Tieto konania sú trestnými činmi okrem prípadu, ak sa používajú na lekárske, vedecké alebo vzdelávacie ciele, a za podmienky, že na tieto účely bolo vopred udelené povolenie.

- 13 Holandské kráľovstvo v súvislosti s predajom a konzumáciou konopy uplatňuje politiku tolerancie. Táto politika sa zakladá na rozlišovaní jednak medzi tzv. „tvrdými“ drogami, ktoré vyvolávajú neprijateľné riziká pre zdravie, a jednak tzv. „mäkkými“ drogami, ktoré zahŕňajú konopu a jej deriváty, nevyvolávajúcimi rovnaké obavy, hoci sa vždy považujú za „rizikové“.
- 14 Politika tolerancie sa uplatňovala v rámci smerníc priamo vyhlásených College van procureurs-generaal (kolégium prokurátorov). Príslušné orgány sa na účely vedenia selektívnej represívnej politiky opierali o zásadu trestného stíhania v súlade so zákonom. Z obáv z neúčinného trestného stíhania je tolerovaný predaj konopy v prísne obmedzenom množstve a za kontrolovaných okolností, pričom prioritou zostáva stíhanie iných trestných činov, ktoré sú považované za nebezpečnejšie.
- 15 Táto politika tolerancie sa prejavuje najmä zriadením coffeeshopov. V týchto prevádzkach, ktoré spadajú pod kategóriu reštauračných zariadení, sa konopa predáva a konzumuje rovnako ako potraviny a nealkoholické nápoje. Predaj alkoholických nápojov je naopak zakázaný.
- 16 Miestne orgány môžu povoliť coffeeshopy, ak sú dodržané niektoré kritériá. Tieto prevádzky musia mať prevádzkovú licenciu a musia zodpovedať rovnakým podmienkam riadenia a hygieny ako iné reštauračné zariadenia.

- 17 Podmienky, za ktorých môže byť predaj konopy tolerovaný, sú na celoštátnej úrovni definované smernicami Openbaar Ministerie (štátne ministerstvo). Týmto kritériami, spoločne nazývanými „kritériá AHOJG“, sú:

„A (,affichering‘) drogy nesmú byť predmetom reklamy; H (,harddrugs‘) žiadna tvrdá droga sa nesmie predávať; O (,overlast‘) coffeshop nesmie byť pôvodcom škodlivých vplyvov; J (,jeugdigen‘) predaj drog neplnoletým (mladším ako 18 rokov) je zakázaný a neplnoletí majú zakázaný vstup do priestorov; G (,grote hoeveelheden‘) nemožno predať viac ako 5 gramov konopy jednej osobe pri každom predaji. Okrem toho na sklad (,handelsvoorraad‘) coffeshopu sa vzťahuje tolerancia, v rámci ktorej nemožno presiahnuť 500 gramov“.

- 18 Obec Maastricht prijala politiku v oblasti konopy definovaním najmä niekoľkých prísnych podmienok, za ktorých možno tolerovať obmedzený počet coffeshopov. V čase skutkových okolností vo veci samej bol tento počet stanovený na štrnásť zariadení.
- 19 V záujme zníženia drogovej turistiky, dokonca s cieľom zabrániť jej, Gemeenteraad (obecná rada) tejto obce rozhodnutím z 20. decembra 2005 zaradila kritérium bydliska do všeobecného nariadenia obce Maastricht (Algemene plaatselijke verordening Maastricht), v znení z roku 2006 (ďalej len „APV“). Táto zmena nadobudla účinnosť 13. januára 2006.
- 20 Podľa článku 2.3.1.3e prvého odseku APV sa prevádzkovateľovi zariadenia uvedeného v článku 2.3.1.1 prvom odseku písm. a) bode 3 tohto nariadenia zakazuje povoliť vstup do zariadenia iným osobám ako rezidentom alebo týmto osobám povoliť sa tam zdržiavať. Pojem „zariadenie“ toto ustanovenie definuje ako priestor prístupný verejnosti, v ktorom podnik poskytuje, s použitím alebo bez použitia automatu, potraviny

a/alebo nealkoholické nápoje s konzumáciou na mieste. Pojmom „rezident“ sa podľa článku 2.3.1.1 prvého odseku písm. d) uvedeného nariadenia označujú osoby, ktoré majú svoje skutočné bydlisko v Holandsku.

- 21 Článok 2.3.1.3e druhý odsek APV stanovuje, že Burgemeester van Maastricht môže rozhodnúť, že ustanovenia prvého odseku sa neuplatnia na zariadenie alebo viacero druhov zariadení uvedených v APV v celej obci alebo v jednom, či vo viacerých obvodoch obce, ktoré toto nariadenie spresňuje. Nariadením z 13. júla 2006 Burgemeester van Maastricht oslobodil v rámci celej obce Maastricht niektoré kategórie zariadení od povinnosti odmietnuť vstup nerezidentom, konkrétne všetky zariadenia uvedené v článku 2.3.1.1 prvom odseku písm. a) bode 3 s výnimkou coffeshopov, čajovní a ostatných zariadení bez ohľadu na ich označenie.
- 22 Podľa článku 2.3.1.5a písm. f) APV Burgemeester van Maastricht môže vyhlásiť zariadenie uvedené v článku 2.3.1.1 prvom odseku písm. a) bode 3 uvedeného nariadenia za zatvorené na dobu určitú alebo neurčitú, pokiaľ prevádzkovateľ zariadenia koná v rozpore s jeho článkom 2.3.1.3e prvým odsekom.

Skutkové okolnosti vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 23 M. M. Josemans prevádzkuje v obci Maastricht „coffee-shop“ Easy Going, pričom ide o zariadenie, v ktorom sa predávajú a konzumujú mäkké drogy, nealkoholické nápoje, ako aj potraviny.

- 24 Na coffeeshop Easy Going sa vzťahuje politika tolerancie, ktorú uplatňuje Holandské kráľovstvo v súvislosti s obchodovaním s konopou. Jej predaj, ktorý zostáva nepovolený, nie je trestným činom, pokiaľ sa uskutočňuje v povolenom coffeeshope a sú dodržané niektoré podmienky, najmä kritériá AHOJG.
- 25 Po tom, čo sa pri dvoch kontrolách zistilo, že bol dvom osobám, ktoré nemajú bydlisko v Holandsku, povolený vstup do predmetného coffeeshopu v rozpore s článkom 2.3.1.3e prvým odsekom APV stanovujúcim kritérium bydliska, Burgemeester van Maastricht nariadením zo 7. septembra 2006 vyhlásil toto zariadenie za dočasne zatvorené.
- 26 M. M. Josemans podal proti tomuto nariadeniu sťažnosť. Keďže táto sťažnosť bola rozhodnutím Burgemeester van Maastricht z 28. marca 2007 zamietnutá, podal žalobu na Rechtbank Maastricht (Obvodný súd v Maastrichte). Tento súd rozsudkom z 1. apríla 2008 zrušil uvedené rozhodnutie a zrušil platnosť nariadenia zo 7. septembra 2006. Zákaz vstupu do coffeeshopov osobám, ktoré nemajú bydlisko v Holandsku, stanovený v APV je podľa tohto súdu nepriamou diskrimináciou na základe štátnej príslušnosti v rozpore s článkom 1 ústavy tohto štátu. Naopak, k porušeniu práva Únie nedošlo. Z rozsudkov z 5. júla 1988, Vereniging Happy Family Rustenburgerstraat (289/86, Zb. s. 3655), a z 29. júna 1999, Coffeeshop „Siberië“ (C-158/98, Zb. s. I-3971), vyplýva, že obchodovanie s omamnými látkami nespadá do pôsobnosti Zmluvy ES.
- 27 M. M. Josemans 5. mája 2008 a Burgemeester van Maastricht 8. mája 2008 podali proti tomuto rozsudku odvolania na Raad van State. Burgemeester van Maastricht spochybňuje výklad holandskej ústavy. Pokiaľ ide o M. M. Josemansa, ten tvrdí, že dotknutá právna úprava vo veci samej nedôvodne zavádza nerovnosť zaobchádzania

medzi občanmi a že osobitne osobám, ktoré nemajú bydlisko v Holandsku, je v rozpore s právom Únie znemožnené kúpiť si v coffeeshopoch legálny tovar.

28 Za týchto okolností Raad van State rozhodol konanie prerušiť a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Vzťahuje sa na právnu úpravu o vstupe nerezidentov do coffeeshopov, o akú ide vo veci samej, úplne alebo čiastočne Zmluva ES a osobitne voľný pohyb tovaru alebo sloboda poskytovania služieb, alebo aj zásada zákazu diskriminácie podľa článku 12 [ES] v spojení s článkom 18 ES?
2. Ak sa ustanovenia Zmluvy ES o voľnom pohybe tovaru alebo slobodnom poskytovaní služieb uplatňujú, je zákaz vstupu nerezidentom do coffeeshopov správny a primeraný prostriedok na obmedzenie drogovej turistiky a škodlivých vplyvov, ktoré sú s ňou spojené?
3. Uplatňuje sa zákaz diskriminácie medzi občanmi na základe štátnej príslušnosti, ktorý je uvedený v článku 12 ES v spojení s článkom 18 ES, na právnu úpravu o vstupe nerezidentov do coffeeshopov v prípade, že sa ustanovenia Zmluvy ES o voľnom pohybe tovaru a slobodnom poskytovaní služieb neuplatňujú?
4. Ak je to tak, je v tejto súvislosti nepriamo vykonané rozdielne zaobchádzanie s rezidentmi a nerezidentmi odôvodnené a je zákaz umožniť nerezidentom vstúp do coffeeshopov správny a primeraný prostriedok na obmedzenie drogovej turistiky a škodlivých vplyvov, ktoré sú s ňou spojené?“

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné pripomienky

- ²⁹ Vnútroštátny súd sa svojím návrhom na začatie prejudiciálneho konania pýta, či právo Únie bráni obecnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá zakazuje osobám, ktoré nemajú bydlisko v Holandsku, vstup do coffeeshopov nachádzajúcich sa v predmetnej obci. Tento súd sa odvoláva najmä na voľný pohyb tovaru upravený v článkoch 28 ES a nasl., slobodné poskytovanie služieb stanovené v článkoch 49 ES a nasl., ako aj na zásadu zákazu diskriminácie na základe štátnej príslušnosti podľa článku 12 ES v spojení s článkom 18 ES týkajúcim sa občianstva Únie.
- ³⁰ V prvom rade treba pripomenúť, ako to vyplýva z bodov 15 až 17 tohto rozsudku, že coffeeshopy sú zariadenia patriace do kategórie reštauračných zariadení, v ktorých sa spotrebiteľom vo veku od 18 rokov predáva konopa. Takéto zariadenie potrebuje prevádzkovú licenciu a musí navyše spĺňať všetky kritériá AHOJG.
- ³¹ Je nesporné, že konopa predávaná v coffeeshopoch nepatrí do prísne kontrolovaného obchodu zo strany príslušných orgánov s cieľom jej použitia na lekárske alebo vedec-ké účely.

- 32 Hoci podľa holandskej vlády existujú takéto zariadenia, ktoré sa venujú výlučne obchodovaniu s konopou, nič to nemení na skutočnosti, že vo viacerých coffeeshopoch sa predávajú a konzumujú potraviny a nealkoholické nápoje. Podľa rozhodnutia vnútroštátneho súdu je to tak najmä v prípade coffeeshopu Easy Going.
- 33 Za týchto okolností je potrebné so zreteľom na ustanovenia uvedené v návrhu na začatie prejudiciálneho konania jednak posúdiť činnosť spočívajúcu v predaji konopy v coffeeshopoch a jednak zistiť, či predaj nealkoholických nápojov a potravín v týchto zariadeniach môže mať vplyv na odpoveď, ktorá sa má dať vnútroštátnemu súdu.

O prvej otázke

- 34 Vnútroštátny súd sa svojou prvou otázkou v podstate pýta, či prevádzkovateľ coffeeshopu sa môže v rámci svojej činnosti spočívajúcej jednak v predaji omamných látok, ktoré nepatria do prísne kontrolovaného obchodu zo strany príslušných orgánov s cieľom ich použitia na lekárske alebo vedecké účely, a jednak alkoholických nápojov a potravín, odvolávať na články 29 ES, 49 ES a/alebo 12 ES, pričom článok 12 ES v spojení s článkom 18 ES proti obecnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej.
- 35 Čo sa týka obchodovania s konopou, M. M. Josemans sa domnieva, že táto činnosť spadá do pôsobnosti práva Únie a že dotknutá právna úprava vo veci samej je v rozpore so zásadou zákazu diskriminácie založenej na štátnej príslušnosti. Burgemeester van Maastricht, ako aj holandská, belgická, nemecká a francúzska vláda naopak tvrdia, že predmetná činnosť nespadá ani do úpravy slobody pohybu, ani do úpravy

zásady zákazu diskriminácie, vzhľadom na existenciu zákazu predaja omamných látok. Európska komisia sa domnieva, že na účely rozhodnutia o návrhu na začatie prejudiciálneho konania nie je potrebné zaujať stanovisko k predaju konopy.

- 36 V tomto kontexte je potrebné pripomenúť, že vzhľadom na to, že škodlivosť omamných látok vrátane tých na konopnej báze, ako sú kanabinoidy, je vo všeobecnosti uznaná, obchodovanie s nimi je zakázané vo všetkých členských štátoch s výnimkou prísne kontrolovaného predaja s cieľom ich využitia na lekárske alebo vedecké účely (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. februára 1981, Horvath, 50/80, Zb. s. 385, bod 10; z 26. októbra 1982, Wolf, 221/81, Zb. s. 3681, bod 8; z 26. októbra 1982, Einberger, 240/81, Zb. s. 3699, bod 8; z 28. februára 1984, Einberger, 294/82, Zb. s. 1177, bod 15; z 5. júla 1988, Mol, 269/86, Zb. s. 3627, bod 15, a Vereniging Happy Family Rustenburgerstraat, už citovaný, bod 17).
- 37 Táto právna situácia je v súlade s jednotlivými medzinárodnými nástrojmi, na ktorých tvorbe členské štáty spolupracovali alebo ku ktorým pristúpili, ako je Jednotný dohovor Organizácie Spojených národov o omamných látkach uzavretý v New Yorku 30. marca 1961, zmenený a doplnený protokolom z roku 1972, ktorým sa mení Jednotný dohovor Organizácie Spojených národov z roku 1961 (*Zbierka zmlúv Spojených národov*, zv. 520, č. 7515, ďalej len „jednotný dohovor“), a Dohovor Organizácie Spojených národov o psychotropných látkach uzavretý vo Viedni 21. februára 1971 (*Zbierka zmlúv Spojených národov*, zv. 1019, č. 14956). Opatrenia, ktoré tieto dohovory stanovujú, boli následne posilnené a doplnené dohovorom uzavretým 20. decembra 1988 vo Viedni, ku ktorému všetky členské štáty, ako aj Únia, pristúpili. Medzi látkami a výrobkami uvedenými v týchto dohovoroch sa nachádza konopa.
- 38 V preambule jednotného dohovoru zmluvné strany vyhlasujú, že si uvedomujú svoju povinnosť predchádzať drogovej závislosti a bojovať proti nej, pričom uznávajú, že

lekárske použitie omamných látok je i naďalej potrebné na zmiernenie bolesti a že je nevyhnutné podniknúť potrebné opatrenia na zabezpečenie používania omamných látok na lekárske účely. Podľa článku 4 tohto dohovoru členské štáty prijímú všetky opatrenia potrebné na dosiahnutie toho, aby obmedzili produkciu, výrobu, vývoz, dovoz, distribúciu, obchod, použitie a prechovávanie omamných látok výlučne na lekárske a vedecké účely (pozri rozsudok Wolf, už citovaný, bod 9, a z 26. októbra 1982, Einberger, už citovaný, bod 9).

- 39 Čo sa týka osobitne práva Únie, rámcové rozhodnutie 2004/757 v článku 2 ods. 1 písm. a) stanovuje, že každý členský štát prijme nevyhnutné opatrenia, ktorými zabezpečí trestnosť týchto úmyselných skutkov, pokiaľ nie sú povolené: výroba, zhotovenie, získavanie, príprava, ponuka, ponuka na predaj, distribúcia, predaj, dodanie za akýchkoľvek podmienok, sprostredkovanie, odoslanie, odoslanie tranzitom, preprava, dovoz alebo vývoz drog. Podľa odseku 2 tohto článku skutky opísané v odseku 1 nespádajú do pôsobnosti uvedeného rámcového rozhodnutia v prípade, ak sa ich páchatelia dopustia výlučne pre svoju osobnú spotrebu v zmysle vnútroštátneho práva. V článku 1 bode 1 tohto aktu je spresnené, že pojem „drogy“ sú akékoľvek látky, na ktoré sa vzťahuje jednotný dohovor a dohovor Organizácie Spojených národov o omamných látkach uzatvorený vo Viedni 21. februára 1971.

- 40 Okrem toho podľa článku 71 ods. 1 dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985, sa zmluvné strany zaväzujú, že so zreteľom na existujúce dohovory Organizácie Spojených národov prijímú všetky nevyhnutné opatrenia týkajúce sa tak priameho alebo nepriameho predaja návykových a psychotropných látok každého druhu vrátane konopy, ako aj vlastníctva týchto látok s cieľom predaja alebo vývozu, ktoré budú potrebné na zamedzenie a trestné stíhanie nedovoleného obchodu s omamnými a psychotropnými látkami.

- 41 Z toho vyplýva, že na omamné látky, ktoré nepatria do prísne kontrolovaného obchodu zo strany príslušných orgánov s cieľom ich použitia na lekárske a vedecké účely, sa na základe ich povahy vzťahuje zákaz dovozu a predaja vo všetkých členských štátoch (pozri v tomto zmysle rozsudky Wolf, už citovaný, bod 10; z 26. októbra 1982, Einberger, už citovaný, bod 10; z 28. februára 1994, Einberger, už citovaný, bod 15; Mol, už citovaný, body 15 a 18; Vereniging Happy Family Rustenburgerstraat, už citovaný, body 17 a 20, ako aj Coffeeshop „Siberië“, už citovaný, bod 14). Skutočnosť, že štát alebo ostatné štáty kvalifikujú omamnú látku ako mäkkú drogu, nemôže spochybniť toto tvrdenie (pozri v tomto zmysle rozsudok Vereniging Happy Family Rustenburgerstraat, už citovaný, bod 25).
- 42 Keďže je uvádzanie omamných látok, ktoré nespádajú do uvedeného prísne kontrolovaného obchodu, do hospodárskeho a obchodného obehu Únie zakázané, prevádzkovateľ coffeeshopu sa nemôže, pokiaľ ide o činnosť spočívajúcu v predaji konopy, odvolávať na slobody pohybu alebo zásadu zákazu diskriminácie proti obecnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej.
- 43 Tento záver nemožno vyvrátiť na základe skutočnosti, ako vyplýva z bodov 12 až 14 tohto rozsudku, že Holandské kráľovstvo uplatňuje politiku tolerancie v súvislosti s predajom konopy, hoci obchodovanie s omamnými látkami je v tomto členskom štáte zakázané. Z judikatúry Súdneho dvora totiž vyplýva, že takýto zákaz nenaruša samotná skutočnosť, že orgány poverené jeho uplatnením vzhľadom na obmedzené personálne a materiálne možnosti uprednostňujú miernejšie stíhanie určitého druhu obchodovania s omamnými látkami, pretože ostatné druhy považujú za nebezpečnejšie. Takýto prístup najmä nemožno stotožňovať s neoprávneným obchodovaním s omamnými látkami v rámci hospodárskeho obehu prísne kontrolovaného zo strany príslušných orgánov v lekárskej a vedeckej oblasti. Posledné uvedené obchodovanie je totiž v skutočnosti legálne, zatiaľ čo nedovolené obchodovanie napriek tomu, že je tolerované, je zakázané (pozri v tomto zmysle rozsudok Vereniging Happy Family Rustenburgerstraat, už citovaný, bod 29).

- 44 Pokiaľ ide o obchodovanie s nealkoholickými nápojmi a potravinami v coffeeshopoch, M. M. Josemans, ako aj nemecká vláda a Komisia tvrdia, že Súdny dvor by mal posúdiť účinky dotknutej právnej úpravy vo veci samej na výkon tejto činnosti. Nemecká vláda zdôrazňuje, že tieto výrobky sa konzumujú na mieste. Komisia pochybuje, že nerezidenti ich kupujú s cieľom ich vývozu do ich štátu pobytu. Ustanovenia, ktoré by sa mali uplatniť, sú teda ustanovenia upravujúce slobodné poskytovanie služieb v zmysle článku 49 ES a nie ustanovenia týkajúce sa voľného pohybu tovaru v zmysle článku 29 ES.
- 45 Pokiaľ ide o Burgemeester van Maastricht, ako aj holandskú, belgickú, a francúzsku vládu, tí tvrdia, že predaj nealkoholických nápojov a potravín v týchto zariadeniach je úplne druhotný vo vzťahu k predaju konopy a nemôže mať vplyv na vyriešenie sporu vo veci samej.
- 46 S týmto posledným tvrdením nemožno súhlasiť. Hoci možno pripustiť, že coffeeshopy sa venujú hlavne predaju a konzumácii konopy, nič to nemení na skutočnosti, že predaj nealkoholických nápojov a potravín v týchto zariadeniach je vo všeobecnosti nezanedbateľnou hospodárskou činnosťou. V odpovedi na otázku položenú Súdnym dvorom holandská vláda na pojednávaní spresnila, že táto činnosť vo všeobecnosti predstavuje 2,5% až 7,1% obratu coffeeshopov v obci Maastricht. Čo sa osobitne týka hospodárskej situácie coffeeshopu „Easy Going“, podľa údajov predložených M. M. Josemansom podiel obratu tohto zariadenia pochádzajúci z predaja uvedených výrobkov spadá do tohto rozsahu.
- 47 Je potrebné preto preskúmať, či a prípadne v akej miere dotknutá právna úprava vo veci samej môže narušiť, pokiaľ ide o predaj nealkoholických nápojov a potravín, výkon slobôd pohybu upravených článkami 29 ES a 49 ES alebo narušiť zásadu

zákazu diskriminácie „na základe na štátnej príslušnosti“ podľa článku 12 ES v spojení s článkom 18 ES.

- 48 Nakoniec na určenie toho, či uvedená činnosť súvisí s voľným pohybom tovaru, alebo slobodným poskytovaním služieb, treba pripomenúť, že pojem zariadenie je definovaný v článku 2.3.1.1 prvom odseku písm. a) bode 3 APV ako priestor prístupný verejnosti, v ktorom podnik poskytuje, s použitím alebo bez použitia automatu, potraviny a/alebo nealkoholické nápoje s konzumáciou na mieste.
- 49 Za týchto okolností je zrejmé, ako to uviedol aj generálny advokát v bode 76 svojich návrhov, že predaj nealkoholických nápojov a potravín v coffeeshopoch je reštauračnou činnosťou, ktorú charakterizuje viacero prvkov a konaní, medzi ktorými prevládajú služby nad dodávkou samotného tovaru (pozri analogicky rozsudok z 10. marca 2005, Hermann, C-491/03, Zb. s. I-2025, bod 27).
- 50 Vzhľadom na skutočnosť, že aspekt voľného pohybu tovaru je vo vzťahu k slobodnému poskytovaniu služieb úplne druhoradý a možno ho s touto slobodou zlúčiť, Súdny dvor skúma dotknuté opatrenie v zásade iba z hľadiska poslednej uvedenej základnej slobody (pozri v tomto zmysle rozsudky z 24. marca 1994, Schindler, C-275/92, Zb. s. I-1039, bod 22; z 25. marca 2004, Karner, C-71/02, Zb. s. I-3025, bod 46; z 14. októbra 2004, Omega, C-36/02, Zb. s. I-9609, bod 26; z 3 októbra 2006, Fidium Finanz, C-452/04, Zb. s. I-9521, bod 34, ako aj z 1. júla 2010, Dijkman a Dijkman-Laveleije, C-233/09, Zb. s. I-6649, bod 33).
- 51 Pokiaľ ide o uplatniteľnosť článku 12 ES, ktorý zakotvuje všeobecnú zásadu zákazu akejkoľvek diskriminácie na základe štátnej príslušnosti, je potrebné uviesť, že toto ustanovenie sa môže samostatne uplatniť len v situáciách patriacich do práva Spoločenstva, pre ktoré Zmluva ES nestanovuje osobitné pravidlá zákazu diskriminácie

(pozri najmä rozsudky z 30. mája 1989, Komisia/Grécko, 305/87, Zb. s. 1461, body 12 a 13; z 11. októbra 2007, Hollmann, C-443/06, Zb. s. I-8491, bod 28, ako aj z 10. septembra 2009, Komisia/Nemecko, C-269/07, Zb. s. I-7811, bod 98).

- 52 Keďže zásada zákazu diskriminácie bola do oblasti slobodného poskytovanie služieb zavedená článkom 49 ES, článok 12 ES za okolností, ako sú tie vo veci samej, nemožno uplatiť.
- 53 Pokiaľ ide o uplatnenie článku 18 ES, na úvod je potrebné pripomenúť, že článok 18 ES, ktorý všeobecným spôsobom stanovuje, že každý občan Únie má právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov, treba konštatovať, že toto ustanovenie je osobitne vyjadrené v ustanoveniach zabezpečujúcich slobodné poskytovanie služieb (pozri najmä rozsudky zo 6. februára 2003, Stylianakis, C-92/01, Zb. s. I-1291, bod 18; z 11. septembra 2007, Schwarz a Gootjes-Schwarz, C-76/05, Zb. s. I-6849, bod 34, ako aj z 20. mája 2010, Zanotti, C-56/09, Zb. s. I-7353, bod 24). Občania Únie, ktorí nemajú bydlisko na území Holandska a chcú v obci Maastricht navštíviť coffeeshopy, aby v nich konzumovali legálne výrobky ako „prijímatelia“ služieb v zmysle článku 49 ES, nie je potrebné, aby Súdny dvor rozhodol o výklade článku 18 ES.
- 54 Na prvú otázku je preto potrebné odpovedať, že prevádzkovateľ coffeeshopu sa nemôže v rámci svojej činnosti spočívajúcej v predaji omamných látok, ktoré nepatria do prísne kontrolovaného obchodu zo strany príslušných orgánov s cieľom ich použitia na lekárske alebo vedecké účely, odvolávať na články 12 ES, 18 ES, 29 ES alebo 49 ES proti obecnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá zakazuje osobám, ktoré nemajú bydlisko v Holandsku, vstup do týchto zariadení. Čo sa týka

činnosti spočívajúcej v predaji nealkoholických nápojov a potravín v týchto istých zariadeniach, uvedený prevádzkovateľ sa môže účinne odvolávať na články 49 ES a nasl.

O druhej otázke

- 55 Druhá otázka bola položená za predpokladu, že sa za okolností, ako sú tie v spore vo veci samej, použijú ustanovenia upravujúce voľný pohyb tovaru alebo ustanovenia týkajúce sa slobodného poskytovania služieb. V tejto otázke v podstate ide o to, či obecná právna úprava, o akú ide vo veci samej, je obmedzením výkonu uvedených slobôd, a prípadne, či uvedené opatrenie možno odôvodniť cieľom smerujúcim k boju proti drogovej turistike a škodlivým vplyvom, ktoré s ňou súvisia, a nakoniec, či ide o opatrenie primerané k tomuto cieľu.
- 56 Vzhľadom na odpoveď na prvú otázku je vhodné posúdiť túto otázku iba so zreteľom na články 49 ES a nasl. s obmedzením sa na preskúmanie účinkov uvedenej právnej úpravy na predaj nealkoholických nápojov a potravín v coffeeshopoch.
- 57 Je nesporné, že podľa dotknutej právnej úpravy vo veci samej majú povolený vstup do coffeeshopov len „rezidenti“. Tento pojem sa podľa článku 2.3.1.1 prvého odseku písm. d) APV vzťahuje na každú osobu, ktorá má svoje skutočné bydlisko v Holandsku. Prevádzkovatelia týchto zariadení nie sú oprávnení poskytovať reštauračné služby osobám, ktoré majú bydlisko v iných členských štátoch, a tieto osoby sú vylúčené z využívania týchto služieb.

- 58 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že zásada rovnosti zaobchádzania, ktorej osobitným vyjadrením je článok 49 ES, zakazuje zjavnú diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti, ale aj všetky skryté formy diskriminácie, ktoré uplatnením ďalších rozlišovacích kritérií v skutočnosti vedú k rovnakému výsledku (pozri najmä rozsudky z 5. decembra 1989, Komisia/Taliansko, C-3/88, Zb. s. 4035, bod 8; zo 16. januára 2003, Komisia/Taliansko, C-388/01, Zb. s. I-721, bod 13; z 30. júna 2005, *Tod's a Tod's France*, C-28/04, Zb. s. I-5781, bod 19, ako aj zo 7. júla 2005, Komisia/Rakúsko, C-147/03, Zb. s. I-5969, bod 41).
- 59 Ide predovšetkým o prípad opatrenia, ktoré rozlišuje na základe kritéria bydliska, čo môže pôsobiť hlavne na úkor príslušníkov iných členských štátov vzhľadom na skutočnosť, že osoby, ktoré nemajú bydlisko v príslušnom členskom štáte, pochádzajú väčšinou zo zahraničia (pozri najmä rozsudky z 29. apríla 1999, *Ciola*, C-224/97, Zb. s. I-2517, bod 14; zo 16. januára 2003, Komisia/Taliansko, už citovaný, bod 14; z 1. októbra 2009, *Gottwald*, C-103/08, Zb. s. I-9117, bod 28, ako aj z 13. apríla 2010, *Bressol a i.*, C-73/08, Zb. s. I-2735, bod 45).
- 60 Treba však preskúmať, či podobné obmedzenie možno objektívne odôvodniť legitímnymi záujmami priznanými právom Únie.
- 61 Nemecká vláda sa domnieva, že dotknutá právna úprava vo veci samej je odôvodnená odchýlnymi ustanoveniami stanovenými v článku 46 ods. 1 ES v spojení s článkom 55 ES, čiže dôvodmi verejného záujmu, verejnej bezpečnosti a verejného zdravia. Burgemeester van Maastricht, ako aj belgická vláda uvádzajú dôvody verejného poriadku a verejnej bezpečnosti subsidiárne. Podľa holandskej vlády potreba bojovať proti drogovej turistike je cieľom všeobecného záujmu v zmysle judikatúry vyplývajúcej z rozsudku z 20. februára 1979, *Rewe-Zentral*, nazývaný „*Cassis de Dijon*“ (120/78, Zb. s. 649).

- 62 Komisia, hoci uznáva dôležitosť boja proti drogovej turistike, tvrdí, že uvedená právna úprava vzhľadom na jej diskriminačný charakter môže byť v súlade s právom Únie len vtedy, ak výslovne patrí pod odchylné ustanovenie, čiže článok 46 ES v spojení s článkom 55 ES. Odchýlky stanovené týmito ustanoveniami sa musia vykladať doslovne. Pokiaľ ide presnejšie o dôvody verejného poriadku, na tieto dôvody možno poukázať len v prípade skutočného a dostatočne závažného ohrozenia základného záujmu spoločnosti (pozri najmä rozsudok z 27. októbra 1977, Bouchereau, 30/77, Zb. s. 1999, bod 35).
- 63 V tomto prípade je nesporné, že dotknutá právna úprava vo veci samej vedie k snahe odstrániť škodlivé vplyvy vyvolané veľkým počtom turistov, ktorí majú záujem o kúpu alebo konzumáciu konopy v coffeeshopoch v obci Maastricht. Podľa informácií, ktoré poskytol Burgemeester van Maastricht na pojednávaní, štrnásť coffeeshopov priláka približne 10 000 návštevníkov denne a niečo viac ako 3,9 milióna ročne. Z týchto návštevníkov 70 % nemá bydlisko v Holandsku.
- 64 Burgemeester van Maastricht a holandská vláda uvádzajú, že problémy súvisiace s predajom „mäkkých“ drog, ktoré v tejto obci vznikajú, ako sú rôzne druhy škodlivých vplyvov a kriminalita, ako aj zvýšený počet ilegálneho predaja drog vrátane „tvrdých“ drog, sa v dôsledku drogovej turistiky zhoršili. Belgická, nemecká a francúzska vláda poukazujú na narušanie verejného poriadku, ktoré tento fenoménom vrátane nedovoleného vývozu konopy vyvoláva okrem Holandského kráľovstva aj v iných členských štátoch, najmä v susediacich štátoch Holandska.
- 65 Treba uviesť, že boj proti drogovej turistike a škodlivým vplyvom, ktoré s ňou súvisia, patrí do rámca boja proti drogám. Cieľom tohto boja je udržanie verejného poriadku, ako aj ochrana zdravia občanov, a to tak na úrovni členských štátov, ako aj Únie.

- 66 Vzhľadom na záväzky, ktoré Únia a jej členské štáty prijali, nemožno pochybovať, že vyššie uvedené ciele predstavujú legitímny záujem, ktorý v zásade odôvodňuje obmedzenie povinností uložených právom Únie, a to aj v kontexte základnej slobody, akou je slobodné poskytovanie služieb.
- 67 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, ako to vyplýva z bodov 11, 37 a 38 tohto rozsudku, že potreba bojovať proti drogám bola uznaná viacerými medzinárodnými dohovormi, na ktorých tvorbe členské štáty, dokonca aj Únia spolupracovali, alebo k nim pristúpili. V preambulách týchto nástrojov sa spomína nebezpečenstvo, ktoré pre zdravie a starostlivosť jednotlivca predstavuje najmä dopyt a nedovolené obchodovanie s omamnými a psychotropnými látkami, ako aj nepriaznivé dôsledky, ktoré tieto fenomény majú na hospodárske, kultúrne a politické základy spoločnosti.
- 68 Okrem toho potreba bojovať proti drogám, najmä na základe prevencie drogovej závislosti a stíhaním nedovoleného obchodovania s týmto tovarom alebo látkami, bola zavedená v článku 152 ods. 1 ES, ako aj v článkoch 29 EÚ a 31 EÚ. Čo sa týka ustanovení sekundárneho práva, rámcové rozhodnutie 2004/757 v odôvodnení č. 1 uvádza, že nezákonný obchod s drogami predstavuje hrozbu pre zdravie, bezpečnosť a kvalitu života občanov Únie, ako aj pre legálne hospodárstvo, stabilitu a bezpečnosť členských štátov. Navyše, ako vyplýva z bodu 10 tohto rozsudku, niektoré nástroje Únie výslovne sledujú predchádzanie drogovej turistike.
- 69 Opatrenia obmedzujúce slobodné poskytovanie služieb možno pritom odôvodniť cieľom smerujúcim k boju proti drogovej turistike a škodlivým vplyvom, ktoré s ňou súvisia, iba vtedy, ak sú spôsobilé na zabezpečenie uskutočnenia tohto cieľa a nejdú nad rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie (pozri v tomto zmysle

rozsudky Omega, už citovaný, bod 36; z 11. decembra 2007, International Transport Workers' Federation et Finnish Seamen's Union, C-438/05, Zb. s. I-10779, bod 75, ako aj zo 14. februára 2008, Dynamic Medien, C-244/06, Zb. s. I-505, bod 42).

- 70 V tomto kontexte je potrebné pripomenúť, že obmedzujúce opatrenie možno považovať za vhodné na uskutočnenie sledovaného cieľa iba vtedy, ak skutočne zodpovedá úsiliu dosiahnuť tento cieľ koherentne a systematicky (pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. marca 2009, Hartlauer, C-169/07, Zb. s. I-1721, bod 55; z 19. mája 2009, Apothekerkammer des Saarlandes a i., C-171/07 a C-172/07, Zb. s. I-4171, bod 42, ako aj z 8. septembra 2009, Liga Portuguesa de Futebol Profissional a Bwin International, C-42/07, Zb. s. I-7633, body 59 až 61).
- 71 M. M. Josemans spochybňuje vhodnosť a primeranosť dotknutej právnej úpravy vo veci samej. Táto právna úprava sa podľa neho vzťahuje výlučne len na coffeeshopy. Podľa kritérií „AHOJG“ sú tieto zariadenia pritom povinné, na rozdiel od nelegálneho predaja drog v obci Maastricht, bojovať proti škodlivým vplyvom vyvolaným ich klientelou. Navyše uvedená právna úprava môže viesť turistov v snahe získať drogu k nelegálnemu predaju.
- 72 Komisia spochybňuje nevyhnutnosť dotknutej právnej úpravy vo veci samej, ako aj jej koherenciu. Zdôrazňuje, že vnútroštátne opatrenia týkajúce sa boja proti škodlivým vplyvom vyvolaným konzumáciou drog by sa mali zakladať na objektívnych a nediskriminujúcich kritériách. V tomto kontexte Komisia pripomína rozsudok z 18. mája 1982, Adoui a Cornuaille (115/81 a 116/81, Zb. s. 1665), týkajúci sa práva na pobyt alebo usadenia sa prostitútok, ako aj judikatúru, ktorá z neho vyplýva.

- 73 Burgemeester van Maastricht, ako aj holandská, belgická a nemecká vláda sa naopak domnievajú, že dotknutá právna úprava vo veci samej je vhodným a primeraným prostriedkom boja proti drogovej turistike a škodlivým vplyvom, ktoré s ňou súvisia. Burgemeester van Maastricht a holandská vláda uvádzajú, že jednotlivé opatrenia prijaté obcami, ktoré zavádzajú politiku tolerancie vo vzťahu ku coffeeshopom, aby čelili tomuto fenoménu, neumožnili dosiahnuť sledovaný cieľ.
- 74 V tomto prípade nemožno poprieť, že politika tolerancie v Holandskom kráľovstve, pokiaľ ide o predaj konopy, podnecuje osoby s bydliskom v iných členských štátoch k premiestneniu sa do tohto štátu a najmä do obcí, kde sú coffeeshopy tolerované, najmä v pohraničných oblastiach, aby si tam kúpili a konzumovali túto omamnú látku. Okrem toho podľa údajov vyplývajúcich zo spisu časť týchto osôb navštevuje tieto zariadenia s cieľom kúpiť konopu na nelegálny vývoz tejto drogy do ostatných členských štátov.
- 75 Je nespochybniteľné, že povinnosť odoprieť vstup nerezidentom do coffeeshopov, o akú ide v spore vo veci samej, je opatrením, ktoré podstatne obmedzuje drogovú turistiku a v dôsledku toho znižuje problémy, ktoré táto turistika prináša.
- 76 V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že samotný diskriminačný charakter dotknutej právnej úpravy vo veci samej neznamená, že by spôsob, akým táto právna úprava sleduje daný cieľ, bol nekoherentný. Hoci Súdny dvor vo svojom už citovanom rozsudku Adoui a Cornuaille konštatoval, že členský štát sa môže účinne odvolávať na dôvody verejného poriadku v súvislosti s konaním nerezidenta iba vtedy, ak prijme sankčné opatrenia alebo iné skutočné a účinné opatrenia aj v prípade, že ide o konanie jeho vlastných príslušníkov, nič to nemení na skutočnosti, že spor vo veci samej spadá do odlišného právneho kontextu.

- 77 Ako bolo spomenuté v bode 36 tohto rozsudku, obchodovanie s omamnými látkami je podľa medzinárodného práva a práva Únie zakázané vo všetkých členských štátoch s výnimkou prísne kontrolovaného predaja týchto výrobkov alebo látok s cieľom ich použitia na lekárske alebo vedecké účely. Správanie, ktorého sa týka rozsudok citovaný v bode vyššie, čiže prostitúcia, s výnimkou obchodovania s ľuďmi medzinárodné právo ani právo Únie nezakazuje. Toto konanie je totiž vo viacerých členských štátoch tolerované alebo upravené zákonom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 20. novembra 2001, Jany a i., C-268/99, Zb. s. I-8615, bod 57).
- 78 Nemožno však považovať za nekoherentné, že členský štát prijme vhodné opatrenia, aby zamedzil vysokému prílevu obyvateľov, ktorí pochádzajú z iných členských štátov a chcú si zakúpiť tovar, ktorý je v tomto štáte tolerovaný, hoci sa naň z dôvodu jeho povahy vzťahuje zákaz predaja vo všetkých členských štátoch.
- 79 Pokiaľ ide pôsobnosť právnej úpravy, o akú ide vo veci samej, je potrebné pripomenúť, že táto právna úprava sa vzťahuje iba na zariadenia, ktorých hlavná činnosť spočíva v predaji konopy. V žiadnom prípade nebráni osobe, ktorá nemá bydlisko v Holandsku, aby v obci Maastricht navštívila iné reštauračné zariadenia a konzumovala v nich nealkoholické nápoje alebo potraviny. Podľa holandskej vlády je týchto zariadení viac ako 500.
- 80 Čo sa týka možnosti prijať menej obmedzujúce opatrenia slobodného poskytovania služieb, zo spisu vyplýva, že v obciach, ktoré uplatňujú politiku tolerancie vo vzťahu ku coffeeshopom, bolo zavedených viacero opatrení smerujúcich k boju proti drogovej turistike a škodlivým vplyvom, ktoré s ňou súvisia, ako napríklad obmedzenie počtu coffeeshopov alebo otváracích hodín týchto zariadení, zavedenie systému

kariet, ktoré zákazníkovi dovoľujú vstup do týchto zariadení, alebo aj zníženie množstva konopy, ktoré si možno na osobu zakúpiť. Podľa údajov, ktoré poskytli Burge-meester van Maastricht, ako aj holandská vláda, sa však tieto opatrenia vzhľadom na sledovaný cieľ ukázali nedostatočné a neúčinné.

- 81 Pokiaľ ide presnejšie o možnosť povoliť nerezidentom vstup do coffeeshopov, takže by sa im zakázal predaj konopy, je potrebné uviesť, že nie je možné dôkladne kontrolovať a dohliadať na to, aby tento tovar nebol nerezidentom ani ponúkaný, ani nimi konzumovaný. Okrem toho sa možno obávať, že takýto prístup podnikati nelegálny predaj alebo ďalší predaj konopy nerezidentom zo strany rezidentov v coffeeshopoch.
- 82 Členským štátom však nemožno uprieť možnosť uskutočniť cieľ, akým je boj proti drogovej turistike a škodlivým vplyvom, ktoré s ňou súvisia, zavedením všeobecných pravidiel, ktoré sa dajú ľahko regulovať a kontrolovať zo strany vnútroštátnych orgánov (pozri analogicky rozsudok z 10. februára 2009, Komisia/Taliansko, C-110/05, Zb. s. I-519, bod 67, ako aj zo 4. júna 2009, Mickelsson a Roos, C-142/05, Zb. s. I-4273, bod 36). V tomto prípade žiadna skutočnosť vyplývajúca so spisu neumožňuje domnievať sa, že sledovaný cieľ by bolo možné zabezpečiť na takej úrovni, akú zamýšľa dotknutá právna úprava vo veci samej, tak, že by sa nerezidentom povolil vstup do coffeeshopov s tým, že by sa im odmietol predaj konopy.
- 83 Za týchto podmienok treba konštatovať, že právna úprava, o akú ide vo veci samej, je schopná zabezpečiť uskutočnenie cieľa smerujúceho k boju proti drogovej turistike a škodlivým vplyvom, ktoré s ňou súvisia, a nejde nad rámec toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie.

- 84 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na druhú otázku odpovedať, že článok 49 ES sa má vykladať v tom zmysle, že právna úprava, o akú ide vo veci samej, predstavuje obmedzenie slobodného poskytovania služieb stanoveného Zmluvou ES. Toto obmedzenie je však odôvodnené cieľom smerujúcim k boju proti drogovej turistike a škodlivým vplyvom, ktoré s ňou súvisia.

O tretej a štvrtej otázke

- 85 Tretia a štvrtá otázka boli položené subsidiárne a týkajú sa uplatnenia zásady zákazu diskriminácie na základe štátnej príslušnosti uvedenej v článku 12 ES v spojení s článkom 18 ES upravujúcim voľný pohyb občanov únie.
- 86 Vzhľadom na odpoveď na prvú otázku nie je potrebné odpovedať na tieto otázky.

O trovách

- 87 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

- 1. Prevádzkovateľ coffeeshopu sa v rámci svojej činnosti spočívajúcej v predaji omamných látok, ktoré nepatria do prísne kontrolovaného obchodu zo strany príslušných orgánov s cieľom ich použitia na lekárske alebo vedecké účely, nemôže odvolávať na články 12 ES, 18 ES, 29 ES alebo 49 ES proti obecnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá zakazuje osobám, ktoré nemajú bydlisko v Holandsku, vstup do týchto zariadení. Čo sa týka činnosti spočívajúcej v predaji nealkoholických nápojov a potravín v týchto istých zariadeniach, uvedený prevádzkovateľ sa môže účinne odvolávať na články 49 ES a nasl.**
- 2. Článok 49 ES sa má vykladať v tom zmysle, že právna úprava, o akú ide vo veci samej, predstavuje obmedzenie slobodného poskytovania služieb stanoveného Zmluvou ES. Toto obmedzenie je však odôvodnené cieľom smerujúcim k boju proti drogovej turistike a škodlivým vplyvom, ktoré s ňou súvisia.**

Podpisy